

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ КРЕАТИВНИХ КОЛЕКТИВІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ

© О.О. Горячка, 2014

Зовнішньоекономічна діяльність передбачає співпрацю з іноземними контрагентами на засадах обміну інформацією, ресурсами, товарами, технологіями, знаннями тощо. Такий вид діяльності ґрунтується на багатоваріантності можливостей співпраці, надлишку інформації про середовище функціонування, високій динамічності умов діяльності, мінливості іноземних ринків, зростанні непрогнозованих ризиків тощо. Вищезазначене вимагає від фахівців зовнішньоекономічного спрямування продукування і використання сучасних нестандартних підходів до власного позиціонування на іноземних ринках, формування гнучкої маркетингової політики, підвищення конкурентоспроможності продукції шляхом нарощення сервісної пропозиції, побудови іміджу надійного контрагента тощо. Реалізація вказаних завдань може здійснюватись на базі інноваційних креативних колективів (ІКК) зовнішньоекономічного профілю, які можуть фігурувати у формі інформаційно-аналітичних підрозділів, служб моніторингу іноземних ринків, підрозділів з розвитку на закордонних ринках, міжнародних команд стратегічного розвитку тощо. При цьому ІКК різних типів поєднує те, що вони зосереджують носіїв креативності – осіб, яким властиві нестандартне мислення, творчість, ерудованість, аналітичний склад розуму, стратегічне бачення, оригінальність ідей та думок, непідвладність тиску авторитетів тощо.

При формуванні ІКК зовнішньоекономічного спрямування слід враховувати низку особливостей. Зокрема, учасники таких колективів повинні вільно володіти іноземними мовами та бути здатними обробляти значні масиви інформаційних даних, мати досвід роботи на зацікавлених закордонних ринках, розуміти культурно-ментальну специфіку співпраці з іноземними контрагентами, продукувати нестандартні ідеї, здатні зацікавити потенційних партнерів. Окрім цього, для працівників ІКК ключовими мотивами їхньої діяльності є мотиви покликання (передбачають прагнення до самореалізації, саморозвитку, самовираження, самоповаги, важливості використання власних талантів та здібностей, творчості) та мотиви престижу (характеризують важливість залучення до вирішення складних організаційних проблем, доводять цінність та унікальність працівника, значущість виконуваних робіт, участь в управлінні тощо), а не мотиви забезпечення (пов'язані із матеріальними інтересами). Це необхідно враховувати при розробленні системи мотивування та просування таких працівників за службовою ієрархією. Зважаючи на те, що робота персоналу ІКК є творча, інтелектуалізована, пошукова, високо ризикова, нестандартна, пов'язана із продукуванням інноваційних ідей та рішень, то і результат такої роботи може бути відтермінований часовим лагом, що слід враховувати при оцінюванні та контролюванні діяльності ІКК.

Залежно від масштабів зовнішньоекономічної діяльності, розмірів підприємства, рівня поширення його діяльності на міжнародні ринки ІКК зовнішньоекономічного спрямування може функціонувати у різноманітних формах. Так, діяльність ІКК у формі спеціалізованого підрозділу є найбільш дороготарісним, оскільки виникають витрати на основну та додаткову заробітну плату таких працівників, єдиний соціальний внесок, амортизацію приміщень та технічних засобів, витрати на комунальні потреби та зв'язок тощо. Діяльність тимчасово-діючих та постійно-діючих комітетів супроводжується виплатою доплат або премій за виконання додаткових понаднормових робіт та сплатою єдиного соціального внеску. Послуги зовнішніх агентських груп фінансуються відповідно до домовленостей і сприяють зростанню загальновиробничих чи адміністративних витрат в межах статті «послуги сторонніх організацій». Проте, все частіше такі колективи формуються для продукування нестандартних конкурентних переваг на міжнародних ринках.